

Pastýřský list o mši svaté – pro tři neděle adventní

I.

Drazí bratři a sestry,
vstupujeme do posvátné doby adventní, která nás má připravit na setkání s Kristem, který přichází. Mysleme tentokrát nejen na Vánoce, které jsou jednou za rok, ale i na příchod Krista do našich srdcí ve svatém přijímání. To prožíváme mnohem častěji. V mnoha synodálních kroužcích se mluvilo o mši svaté a volalo se o pomoc k lepšímu prožívání. Nabízím malou pomoc prostřednictvím tohoto listu, který budeme číst na pokračování po tři neděle. Dovolte mi použít jednoduchý jazyk, aby rozuměly i děti, a poprosit vás, abyste se k tématu vrátili při domácím rozhovoru.

Jak to vypadá ve vaší rodině, když se chystáte na návštěvu k dědečkovi, nebo babičce, abyste popřáli k narozeninám? Jistě připravíte dárek, ale nejen to. Připravíte i děti na tuto slavnostní chvíli, aby chtěly jít s vámi a těšily se. Budou muset na chvíli opustit své hry, a dokonce se umýt a převléct, protože nemohou jít, tak jak přiběhly z pískoviště. Zvlášť musíte mluvit s těmi staršími, protože ti už mají své představy. Uděláte dokonce domluvu, kdo bude co říkat, možná všechno nacvičíte, ba připravíte i společnou písničku.

Když nastane dohodnutá chvíle, přijdete ke dveřím dědečkova domu a dřív, než zazvoníte, ještě rychle zkontrolujete oděvy dětí, dárky, jestli žádný nezapomněl, co má dělat a říkat. Dokonce se může stát, že se děti mezi tím pohádají a pozlobí, takže je musíte usmířit, aby slavnostní chvíli nic nepokazilo.

Když vstoupíme, pozdravíme se a přivítáme, zazpíváme oslavenci připravenou píseň, někdo za nás všechny řekne přání a pak má slovo oslavenec, který poděkuje a vyjádří radost, že jsme přišli, někdy zavzpomíná a přidá zkušenost či poučení. Pak předáme dárky, a ještě vzpomeneme na ty, kteří s námi nemohou být na oslavě, protože třeba odcestovali, nebo jsou nemocní, či museli do práce. Hostitel potom pozve všechny ke stolu a nabídne nějakou dobrotu. Kolem stolu se při vzájemném sdílení a přijímání vytváří společenství velké rodiny, upevňují se vztahy přátelství. Na závěr poděkujeme za pohoštění, rozloučíme se a oslavenec nám popřeje šťastnou cestu domů. Možná přidá i nějaký dárek, či výslužku, jak se někde říká.

Podobné je to v rodině Božích dětí, která přichází oslavit Pána Ježíše. Nejde o narozeniny, ale náš oslavenec nám ukázal nekonečnou lásku a obětoval svůj život na kříži za nás a za naši spásu. Udělal to však takovým způsobem, že nejen přemohl zlo, ale i smrt. On umřel a vstal z mrtvých, žije. My jsme osvobozeni od pout hříchu, vykoupeni. To je důvodem naší radosti a oslavy. Na mši svatou přichází mnoho lidí, ale ne všichni z toho mají užitek a dovedou to dobře prožít. Snad by někomu pomohlo, kdybychom měli před očima tu rodinnou oslavu.

Protože mše svatá je opravdu významná slavnost a taky společenská událost, je třeba na ni připravit jak svou duši, tak i svůj zevnějšek. Sváteční oděv k bohoslužbě není přežitkem staré módy, ale projevem úcty ke Kristu i celému společenství, ukazuje, že vnímám velikost slavnostního okamžiku. Bůh se však dívá víc než na šaty do srdce člověka, a proto je třeba mít srdce čisté, oblečené do roucha křestní nevinnosti, vyhráté láskou a vyzdobené ctností. Takový stav vyžaduje soustavnou péči o své nitro.

Když jde na mši svatou rodina, je třeba myslet nejen na osobní přípravu jednotlivce, ale i společenství. Společné těšení se na slavnost a společný vstup do svatých tajemství je duchovní zkušenost, která rodinu stmeluje, obohacuje její vnitřní život. To ovšem předpokládá i společnou přípravu, především úpravu vzájemných vztahů a budování atmosféry vzájemné lásky, která dovede omlouvat, odpouštět, znovu dávat důvěru, upřímně chtít dobro druhého a při tom být trpělivá.

Při vstupu do chrámu se žehnáme svčenu vodou a poklekáme. Přicházíme domů, jako děti Boží do Božího domu, domu našeho Otce. Uvědomujeme si, že vstupujeme před Pána, samotného Boha, jemuž patří všechna moc na nebi i na zemi, před toho, který zná srdce člověka a před kterým nezůstane nic skryté a utajené. Už ve Starém zákoně se ti, kdo *přistupovali ke stanu setkávání a když se přibližovali k oltáři, omývali v nádrži na omývání*. Smočení prstů v kropence a přežehnání svčenu vodou při vchodu do kostela má být spojeno s prosbou, aby Pán sám očistil naše srdce, a tak nás připravil, abychom mohli vstoupit na svaté místo setkávání s Bohem. Chrám byl přece slavnostně zasvěcen, tedy vyňat z běžného užívání, aby se stal výsostným místem našeho setkávání s Bohem. Jen vzpomeňme na Mojžíše u hořícího keře, když slyšel Hospodinův hlas: *Nepřibližuj se. Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je svaté*.

Ministrant zazvoní (jako u dědečkova bytu) a my stojíme připraveni na slavnostní setkání, které právě začíná. Vystoupí kněz, který při bohoslužbě zastupuje Krista, jedná v jeho jménu. Všichni uděláme znamení kříže, abychom si uvědomili, že nyní tu chceme být *ve jménu Otce i Syna i Duchu Svatého*, ne ve jménu svém. Navzájem se pozdravíme. Vědomí Boží svatosti a našeho zapojení do svatého společenství Božího lidu nám znovu připomíná naši nehodnost, proto se Bohu omlouváme, přiznáváme své hříchy a prosíme za jejich odpuštění. Zároveň také odpouštíme i my každému, kdo se nějak provinil proti nám, protože když odpustí Bůh nám, musíme odpustit i my.

Hned se však dáme do zpěvu k poctě oslavence Krista. Zpíváme: *Sláva na výsostech Bohu*. Potom vyzve kněz: *Modleme se*. V krátké chvílce ticha vyjádří každý z nás své přání a kněz je shrne do hlasité modlitby. Po tomto našem přání mluví sám oslavenec. Posadíme se a pozorně mu nasloucháme. Jeho slovo máme v Písmě svatém a lektor z něj přečte jeden nebo dva úryvky. Mezi tím si zazpíváme a jáhen nebo kněz přečte další úryvek, tentokrát z evangelií. Když se při mši svaté čte Boží slovo, to k nám mluví sám Kristus. Proto z úcty k němu při čtení evangelia stojíme a zároveň tím chceme vyjádřit svou připravenost jít a uskutečnit jeho slovo.

Po evangeliu se posadíme a kněz nám vysvětluje, co jsme slyšeli z Písma, protože Božímu slovu je třeba rozumět, abychom je byli schopní správně uvést do života. Nejde jen o zapamatování, ale o skutečné vtělení Božího slova do našich skutků. Nejlepší příklad nám dává Panna Maria, která uměla říct Bohu ANO i když dobře nerozuměla, protože ji Boží tajemství přesahovalo. Tehdy se Slovo stalo tělem. Bůh přišel skrze Marii novým způsobem na svět. Podobně, když se slovo Boží vtěluje do našich skutků, vstupuje Bůh novým způsobem do našeho světa.

Tak vstupujeme do velké Boží hry, do samotných dějin spásy světa. Dáváme se k dispozici, stáváme se nejen nástroji, ale i spolupracovníky samotného Boha v posvěcování a zbožšťování světa. Dnes, kdy se říká, že svět je od Boha daleko, máme zvláštní úkol. Ten svět nebude bez

Boha, když věřící nechají Boha vstupovat do světa skrze své skutky a svůj život ve shodě s vůlí Boží. K tomu se hlásíme, když po kázání povstaneme a voláme: *Věřím*. Neříkáme to vlastními slovy, ale formulí v církvi užívanou po dlouhá staletí, abychom vyjádřili ochotu svědčit o Bohu a jeho slově sice osobně, ale ne podle svého, nýbrž v jednotě s církví všech dob.

Jsme plní radosti z toho, že nás Bůh vtahuje do své blízkosti, do svého života a jednání a toužíme po tom, aby to zakusili všichni. Proto v přímělných modlitbách připomínáme všechny, které nosíme v srdci. Prosíme za celé společenství církve, zvláště za ty, kdo nesou odpovědnost, za ty, kteří jsou v církvi noví, za ty, kdo potřebují zvláštní Boží milost a pomoc, za trpící a nemocné, ale i za zemřelé, protože i s nimi tvoříme jedno společenství církve. Neuzavíráme se jen do svého společenství, prosíme i za lidi ve světě, kteří k církvi nepatří, nebo ji neznají. Čím víc je naše srdce naplněné radostí z pozornosti, kterou nám projevil sám Bůh, tím více lidí objímá naše modlitba.

Milí přátelé,

snad se někomu může zdát, že to bylo moc informací najednou. Ale když si o tom s někým ještě dnes popovídáme, jistě nám zůstane v paměti něco pro nás důležitého. Pokusme se podle toho na příští neděli připravit a uděláme důležitou náboženskou zkušenost.

K tomu vám ze srdce žehná

arcibiskup Jan

II.

Milé sestry a bratři,

jestli jsme se na dnešní mši svatou připravili podle toho, co jsme si řekli minule, začali jsme dnešní bohoslužbu radostněji než jindy. Jestli se v nás nic krásného neudálo, nevzdávejme se a pokračujme v pronikání do tajemného setkání s Bohem. Dnes se zamysleme na druhou částí mše svaté.

Bohoslužba oběti začíná předáním darů. Už ve Starém zákoně čteme: *Neukážeš se před Hospodinem s prázdnýma rukama*. I první křesťané přinášeli do shromáždění dary ve prospěch společenství a Skutky apoštolů dosvědčují: *Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak kdo potřeboval*. Přinášeli také jídlo a šaty. (Z toho nám zůstalo v mešním obřadu umývání rukou kněze po obětování. Když přijímal nejrůznější dary, bylo třeba se umýt. Ke svatým tajemstvím se může jen s čistým srdcem. Proto celebrant při mytí rukou prosí i o očistu srdce.) Jde tedy o dary dvojího druhu: dary pro Boha a dary pro společenství věřících. I my dáváme nějaký peníz do sbírky pro potřeby kostela a společenství církve. Na oltář však neklademe peníze ze sbírky, ale dary chleba a vína.

Na tomto místě katecheze kdysi prohlásil jeden chlapec: *Dědovi k svátku bychom nemohli přinést takovou trošku vína*. Měl pravdu. To, co neseme na oltář, jsou dary velmi nepatrné hodnoty, pár oplatků a troška vína. Co je to za dar od tak mnohých? Jsou to dary symbolické. Malou část z úrody, kterou nám Bůh dal, přinášíme jako projev vděčnosti. Jsou to však také znamení darů duchovních, které každý účastník přináší. V některých kostelích je zvyk, že každý, kdo chce jít ke svatému přijímání, si hned po příchodu do kostela dá na obětní misku svou hostii. To by nemělo být bezduché gesto. V té chvíli by si člověk měl v duchu říct: *Pane, tato hostie je znamením všeho, co ti přináším: ten dnešní dobrý skutek, ten včerejší sebezápor, tu trpělivou práci, která mi nebyla po chuti, ale udělal jsem ji dobře z lásky k tobě*. A jestli se to v každém kostele nedělá? Nevadí. V každém kostele při každé mši svaté kněz pozvedá misku s hostiemi, než ji položí na oltář. Kdo chce být aktivně účasten na mši svaté, měl by na misku dát svůj duchovní dar.

V evangeliu svatého Matouše čteme: *Přinášíš-li svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar*. Kdybychom to vzali všichni vážně, asi bychom se v té chvíli rozešli. A než bychom se vrátili, bylo by po mši svaté. Ale představte si, co by se stalo, kdybychom to vzali opravdu vážně. Mohlo by trvat mezi námi nějaké nedorozumění déle, než do nejbližší mše svaté? Jak by to změnilo náš život a naše vztahy v rodinách i na pracovištích a v sousedství! Kolik trápení a infarktů by nebylo! Kolik by se zlepšilo i v našich vztazích s okolním světem! Ano, musíme to brát vážně. K oltáři je třeba přicházet pravdivě. Pokud to dokážeme, uvidíme úžasné plody.

Starší lidé si ještě pamatují, že před svatým přijímáním byl kdysi půst od půlnoci. Tehdy byla mše svatá ovšem jen dopoledne. Když se zavedla večerní mše svatá, zkrátil se eucharistický půst na tři hodiny a později jen na hodinu. Dnes se zdá, že na něj mnozí úplně zapomněli. Je pravda, že hodinový půst je maličkost. Hodinu nejíst a nepít? To přece není žádná oběť! Oběť je to sice maličká, ale moc dobrá pomůcka. Rozhodně se na ni nemá zapomínat. Jestli si máme

odřeknout jídlo, či nějaký mls, musíme vědět proč. Ano, pokaždé si tak můžeme připomenout, co se má stát už za hodinu. Půjdeme na mši. Máme připravený dárek? Jestli ne, máme ještě hodinu na nějaký dobrý skutek. Nebude třeba se vracet kvůli smíření s někým? Mám ještě hodinu na to, abych řekl někomu z blízkých: Odpust'. Či k tomu použil telefon.

V knize Malý princ, moudré pohádce pro dospělé, vypráví autor Saint-Exupéry o krásném setkávání malého prince a lišky. Jednou mu liška říká: *Bylo by lépe, kdybys přicházel vždy ve stejnou hodinu. Přijdeš-li například ve čtyři odpoledne, již od tří hodin budu šťastná. Čím více čas pokročí, tím budu šťastnější. Ve čtyři hodiny budu už rozechvělá a neklidná; objevím cenu štěstí! Ale budeš-li přicházet v různou dobu, nebudu nikdy vědět, v kterou hodinu vyzdobit své srdce...*

Je to podobné, jako se svatým přijímáním. Kdybych se na mši připravoval a uvědomil si, co bude za hodinu, s kým se to setkám, jak mi na něm záleží, tak bych nejen připravil dárek a napravil své vztahy k lidem, ale taky vyzdobil své srdce, těšil bych se, objevil bych cenu štěstí. Neměl bych být už hodinu přede mší celý štěstím rozechvělý?

Nad dary položenými na oltář vzdává církev nebeskému Otci, skrze Krista v Duchu Svatém, díky a chválu za jeho dílo stvoření, vykoupení a posvěcení. Připojujeme se k oslavě Boha, kterou mu vzdávají v nebi všichni andělé a svatí. My sice ještě nejsme v nebi, ale už v této chvíli prožíváme společenství celé církve. Naše liturgie je jen předobrazem té nebeské, ale už nyní spolu s nebešťany radostně zpíváme: *Svatý, Svátý, Svátý...*

S celou církví jsme soustředěni na oltář a prosíme Otce, aby poslal svého Svatého Ducha, který posvětit dary chleba a vína. Jsme jako učedníci s Ježíšem při poslední večeři. Ve chvíli proměnění přichází Ježíš svátostným způsobem. Jako kdysi vzal na sebe lidské tělo a narodil se z Panny Marie, tak je nyní přítomen pod způsoby chleba a vína. Kněz pozvedá chléb i víno, aby všichni viděli a v úžasu se na kolenou klaněli Pánu. To je ten, který se pro nás stal člověkem, za nás se obětoval, vstal z mrtvých a žije ve slávě Otcově. Projevem úžasu je i zvolání celebranta: *Tajemství víry. Úžasné tajemství vtahuje do adorace.*

Mnozí dnes putují do Svaté země. K vrcholům pouti patří návštěva Kalvárie, možnost sáhnout rukou do díry, kde stál kdysi Kristův kříž, držet se té skály, na níž jsme byli vykoupeni. Je to opravdu silná chvíle, být na místě, kde se stala největší událost lidských dějin. Ale to se přeci událo už před dvěma tisíci lety! Za to při každé mši svaté se uskutečňuje zpřítomnění Kristovy kalvárské oběti. Když stojíme u kteréhokoliv oltáře při mši svaté, je to přece stejné, jako kdybychom stáli na Kalvárii ve chvíli, kdy na kříži visel Kristus a vedle stála Maria, apoštol Jan a ti další! Kdyby toto došlo všem křesťanům, pak by nikdo nemusel nařizovat, že máme přijít v neděli na mši svatou. Každý by cítil, že taková událost nemůže být bez něho, že nemůže nevyužít každou příležitost být u toho.

Jsme-li v duchu na Kalvárii, ptáme se při pohledu na Ukřižovaného: To je výsledek úspěšného života? Kudy chodil, dobře činil. I do poslední vesnice šel hlásat Boží království. Teď jeho nohy přibíli na kříž. Ruce vkládal na nemocné, aby je uzdravil, hladovým rozdával chléb, žehnal dětem... teď jsou přibity na kříž. Budoval v lidských srdcích království spravedlnosti, lásky a pokoje... kdo je k němu teď spravedlivý? Co všechno vykonal pro své přátele... a kde jsou teď? A nebeský Otec? Ježíš vždycky plnil vůli Otcovu. Slyší ho Otec, když k němu teď volá? Proč

neodpovídá? Všemi opuštěný, zkrachovalý... on však ani v této situaci nepřestává milovat. *Otče, odpusť jim, oni nevědí, co činí*, volá z posledních sil. My bychom asi uvažovali jinak. On hledá omluvu, protože miluje. Protože nikdy nepřestal milovat, nedostalo se do jeho srdce zlo. Protože ho nepřemohl hřích, nezvítězila nad ním ani smrt. Svou smrtí smrt přemohl. Jako vítěz vstává z hrobu. Smrt a vzkříšení jsou tu neoddělitelně spolu. Stejně tak to prožíváme i ve mši svaté. S dojetím stojíme pod křížem a zároveň se radujeme z jeho vítězství.

Ale jeho vítězství, je i naše vítězství, vždyť jsme jeho tajemné tělo. Patříme k němu. *Pro svoje spojenie s Kristem vsichni budou povolani k životu*. Ale kdy, až jednou? Svátý Pavel píše Římanům: *My vsichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, jsme tím křtem byli ponořeni do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti jsme byli spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít úplně novým životem. Neboť, jestliže jsme s ním srostli tím, že jsme mu podobni v jeho smrti, budeme mu také podobni i v jeho zmrtvýchvstání*.

I v našem životě jsou bolestné chvíle, zklamání a neúspěchy? I ty jde ve spojení s Kristem proměnit. K našim darům, které přinášíme ke mši svaté, je možné přidat i všechny bolesti, těžkosti, zranění, zklamání, neúspěchy, vlastní selhání a jejich bolestné důsledky... To všechno je také možné dát na patěnu či do kalicha ve chvíli obětování, přidat to ke Kristově oběti. A můžeme počítat s tím, že tak jako se víno promění v Kristovu krev, promění Pán i tyto nabídnuté bolesti v požehnání a novou milost. Správně prožívaná mše svatá mění i hodnoty našeho života. I každá nehodnota a odpad se zde může proměnit v poklad.

Sestry a bratři,
za malou chvíli budeme přinášet na oltář dary. Zapojme se novým způsobem, abychom mohli zakusit takovou sílu setkání s Bohem, která proměňuje i všední život.

K tomu vám ze srdce žehná

arcibiskup Jan

III.

Milé sestry a bratři,

přišli jsme k eucharistické hostině a sám Hostitel nás zve ke stolu a říká: *Vezměte a jezte*. Připravil božskou hostinu, nabízí nám sám sebe, nebo jak říkali už církevní otcové, nabízí andělský chléb, nebeský chléb, lék nesmrtelnosti, pokrm na cestu... Nabízí se, že sám do nás vstoupí, aby nás posvětil, chce být pro nás posilujícím chlebem, abychom v jeho síle dokázali uskutečnit veliké poslání, které jsme dostali od Otce.

Když kněz ukazuje Kristovo tělo se slovy Jana Křtitele: *Hle, Beránek Boží...*, padáme na kolena se slovy setníkovými: *Pane, nezasloužím si, abys ke mně přišel...*, a všem je adresováno: *Blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově*. Jsme-li skutečně pozváni od samotného Krista, pak je nevhodné odmítnout pozvání k svátostné hostině. Copak někdo přijímá pozvání na svatební hostinu a pak odmítá jíst? To je možné v případě nemoci. Ale tady chce vstoupit lékař duší, tak řekněme s vírou setníkovou: *řekni jen slovo a má duše bude uzdravena*.

Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, říká Pán. Eucharistie je zárukou věčného štěstí v nebi. Tak důležité setkání je jistě třeba vždycky dobře připravit, protože Písmo také říká: *Kdo jí tělo Páně nebo pije z kalicha Páně nehodně, jí a pije si odsouzení... člověk musí nejdřív zkoumat sám sebe ...* a když vidí své vážné hříchy, potřebuje nejprve přijmout smíření s Bohem i církví ve svaté zpovědi.

Když přijde Kristus ve svatém přijímání, přijde s ním i kus nebe. Kde je Bůh, tam je i ráj. Mé srdce se mění ve svatostánek. Před svatostánkem v kostele klekáme z úcty ke Kristu, který v něm přebývá. Jak bych měl po svatém přijímání vidět své tělo? Jak bych měl vidět všechny kolem sebe, kteří taky přijali Krista a jsou jeho svatostánky? Kdybych se tak uměl dívat kolem sebe, svět by se změnil. Kéž by bylo v našem pohledu více víry!

Ale kdo to ke mně přišel? Pán nebe i země, ten, jemuž slouží andělé a klanějí se všichni svatí. Je dobře, když v něm vidím přítele a bratra, ale můj pohled by nebyl pravdivý, kdybych v něm neviděl zároveň i velikého Boha, Stvořitele, Vykupitele i Soudce. On sám přichází. Velikost okamžiku bere dech. Nejsem schopen vzdát poctu a čest, jaká mu náleží. Kéž by se mnou v této chvíli bylo celé nebe a vítalo ho v mém srdci spolu se mnou!

Jak pozorný jsi, Pane, a ohleduplný. Kvůli mé slabosti skrýváš svou božskou slávu a moc. Tiše nasloucháš mým slovům a žehnáš všem, které nosím v srdci. Podívej se, prosím, na každého z nich tím pohledem, který uzdravuje a vlévá nový život, provázej je svou přízní.

Je u mě Bůh, který je Láska. Je u mě Boží Syn, který je projevem lásky Otce, neboť *tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna*. Je u mě Ježíš, který za mě dal život, ten, o němž říkám, že ho taky miluji, že ho dokonce miluji nade všechno. Jak vypadá setkání milovaných a milujících bytostí? Radost z blízkosti, výmluvný pohled... I když nejde o hledání pocitů, neměli bychom se stydět za důvěrnost pravdivého ušlechtilého citu a za jeho projevy vůči Ježíši.

Společná modlitba uzavírá bohoslužbu a skrze celebrantovy ruce a slova žehná Bůh celému shromáždění. Jáhen pak vyzývá: *Jděte ve jménu Páně*. Ne ve jménu svém, ale ve jménu Pána,

který nás shromáždil, ve jménu Boha, který k nám mluvil, ve jménu Ježíše, kterého jsme přijali. Jestli jsme přišli každý ve jménu svém, se svými starostmi a plány, či dokonce se svou tvrdou hlavou, teď když jsme naplněni Bohem, bychom měli odejít v jeho jménu do světa, kam nás on posílá, abychom tam plnili jeho vůli, abychom byli jako Ježíš, *který přišel na svět proto, aby plnil vůli svého Otce.*

Tak často se říká o naší zemi, že je bezbožecká. Ale to přece nemůže být tak docela pravda, pokud z každé mše svaté vycházejí do světa zástupy živých svatostánků, lidí, kteří přijali poslání nést Boha do světa! *Vy jste světlo světa. Rozžaté světlo se neschovává pod kbelík nebo pod postel, ale dává se na svícen, aby všichni viděli.* Nemáme právo Boha před světem schovávat, ani ze strachu, že budeme přísněji posuzováni jako lidé na svícnu, ani z falešných ohledů na ty, kteří nechtějí být světlem. Každý nemusí být světlem, ale každý by měl mít možnost ve světle vidět. Bloudí-li pak někdo díky tomu, že naše světlo nesvítí, je to naše vina. Ne jeho.

Hořící plamen není moudré vystavovat větru. Je třeba ho chránit. Třeba podobně jako když dáváme svíčku do lucerny. Pak je však nutné udržovat čisté sklo. Sklo zčernalé od sazí nedovolí světlu zářit a ono pak neslouží. Je-li náš pohled zakalen hříchem a není-li stále očišťován skutky lásky, zůstává svět a mnozí lidé v něm ve tmě bezbožnosti. I nejčernější tma však ustupuje světlu, které svítí. Jediná malá svíčka dovede v temnotě posloužit k orientaci. Podobně může mnohým pomoci skromný skutek víry jednoho z nás.

První křesťané slavili večeři Páně v domě kolem stolu. Když jich však přibývalo a ke stolu se nevešli, přesunuli stůl ke zdi, zůstal u něj apoštol, či starší, a ostatní se natlačili, aby se vešlo co nejvíc bratří a sester. Později, když křesťané začali užívat velké baziliky, bylo to podobné. Po mši svaté nechávali na stole proměněný chléb, který donášeli nemocným. Když schránku na eucharistii začali zdobit, byla časem tak velká, že za ní nebylo kněze vidět. Tak se postavil z druhé strany, zády k lidu. Někde měli svatostánek ve zdi kostela, takže kněz mohl stále zůstat tváří k lidu.

V nových kostelích se staví oltář tváří k lidu a svatostánek je mimo oltář, ale na čestném místě. Ve starých kostelích, kde se respektuje dobová výzdoba, se často nechává svatostánek na starém místě a pro slavení mše svaté se staví nový oltář tváří k lidu. Středem kostela je oltář a kolem něho se vytváří společenství církve, jako se rodina doma schází kolem stolu. Jestli se po Tridentuském sněmu zdůrazňovalo víc společenství, v jehož čele stojí kněz mluvící s Bohem jménem lidu, dnes se učíme být kolem oltáře jako rodina Božích dětí kolem stolu, prožívat skutečnost, že všichni jsme součástí Kristova tajemného těla, které spoluvytváříme. Učíme se shromažďovat v Ježíšově jménu a v jeho lásce s vírou v Ježíšova slova: *kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich.*

Eucharistie buduje společenství. Vzpomeňme na emauzské učedníky. Byli plní smutku, když se k nim Ježíš na cestě připojil a začal vysvětlovat Písma. Když mu naslouchali, jejich srdce se změnilo a pozvali neznámého do svého domu. Když při večeři lámal chléb, najednou prohlédli. Kristus zmrtvýchvstalý, který do nich vstoupil skrze chléb a víno je uschoptil poznat Vzkříšeného, ale taky objevit jeden druhého a vidět Boha v druhém. *Copak nám nehořelo srdce, když k nám mluvil?* Když k nim mluvil, otevřeli srdce k dobrým skutkům. Když jej poznali, třebaže jim zmizel z očí, už nemluví o sobě či o věcech světa, ale o Zmrtvýchvstalém. Jdou o něm svědčit. Z eucharistie se rodí i apoštolát.

Naše kostely nejsou jen místy setkání věřících a místy bohoslužeb, ale domy Boží ve zvláštním slova smyslu. Bůh, Ježíš Kristus zde přebývá pod způsobou chleba ve svatostánku, jako by chtěl ukázat: jsem jedním z občanů vašeho města. Jsem s vámi, mezi vámi bydlím a jsem tu pro vás. Ve svatostánku čekám, abych slyšel vaše modlitby. V tichu kostela prožívat důvěrné setkání s Ježíšem, když jej navštívíme, je velká věc. Nejde jen o přednesení našich modliteb, jde o to být prostě s ním, být tu jen pro něj. Na začátku takových návštěv býváme mnohomluvní, pak se naučíme ztišit a naslouchat Ježíšovi. Nakonec přijde šťastné mlčení beze slov, kdy se nevnímá čas, kdy stačí být spolu.

Sestry a bratři,

lidskými slovy nelze vyjádřit Božská tajemství a dnes nejde o to, abychom tajemství eucharistie pochopili, ale abychom se mu otevřeli a zakusili jeho moc. Učme se trpělivě a k svatým tajemstvím přistupujme s pokorou. Staneme se svědky Boží lásky, která mění svět. I to patří k dobře prožívanému Adventu.

Na společné cestě vás provází svou modlitbou a o vaši modlitbu prosí

arcibiskup Jan